

[Arbejdsministeren]

ledes at der efter forhandling kan indgå bidrag fra arbejdsgivere og lønmodtagere. Socialdemokratiet ønsker udgifterne fastlagt i forbindelse med de årlige finanslove, og SF foreslår, at staten og arbejdsgiverne skal betale.

Uanset hvor megen vægt regeringen lægger på mulighederne for uddannelse for alle i vort samfund, så er det vor opfattelse, at der er begrænsede statsmidler til dette formål. Vi må prioritere vore opgaver, og vi må anvende midlerne, hvor vi får mest ud af det, f.eks. ved at tilbyde en række uddannelser, men uden at fastlægge en orlovsordning.

Jeg vil gerne understrege igen og igen – og det skal være min afsluttende bemærkning – at regeringen finder, at arbejdsmarkedets parter selv må aftale sig frem og komme til rette om en orlovsordning, hvis de ønsker den. Og herunder må det vel være sådan, at specielt lønmodtagerorganisationerne prioriterer dette ønske så højt, at de i givet fald forhandler det ind før andre omkostningskrævende forbedringer for lønmodtagergrupperne. Jeg må derfor advare imod, at forslagene gennemføres.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Arbejdsministeren tog udgangspunkt i det prosaiske. Jeg vil tage udgangspunkt i det åndelige og citere Højskolesangbogens nr. 9, vers 7, hvor psalmisten Kingo skriver ordene: »Min sjæl, hvad vil du mer?«

De ord rinder mig i hu, når jeg ser på voksenundervisningssektoren i Danmark. Vi har fritidsundervisning for voksne med aftenskoler og oplysningsforbund, vi har prøveforberedende enkeltfagsundervisning på grundskoleniveau, på hf-niveau, vi har højskoleophold, vi har enkeltfag på handelsskoler, vi har merkonomkurser og teknonomkurser, gymnasiale suppleringskurser, tompladsordninger, særlige uddannelsestilbud for arbejdsløse osv., hvortil nu kommer forkurser til tekniker- og ingeniøruddannelser, enkeltfagskurser ved tekniske skoler, åben uddannelse med fjernundervisning og selvundervisningssystemer. Jeg må igen spørge med psalmisten: »Min sjæl, hvad vil du mer?« og rette disse ord til hr. Ole Vig Jensen og de andre forslagsstillere.

Deltagertallet på denne utroligt omfattende undervisningsvirksomhed er i de luftlag, hvor man skal måle i millioner. Det er 6-cifrede del-

tagertal, det drejer sig om. På 5 år er antallet af deltagere i fritidsundervisningen vokset fra 570.000 til 900.000. Folkeuniversitetet er vokset fra 60.000 til 90.000 deltagere, enkeltfagskurserne er vokset fra 130.000 til 160.000 deltagere. Antallet af kursister på folkehøjskoler er vokset fra 9.000 til 11.000, og sådan kunne jeg blive ved.

Af de erhvervsrettede tilbud kan merkonomkurserne nævnes som eksempel. Antallet af kursusdeltagere pr. år er fra 1982 til 1987 steget fra 53.000 til 81.000, og disse merkonomkurser søges vel at mærke ikke af højtuddannede og velbærgede, nej, de søges af folk, som ikke har nogen lang skoleuddannelse bag sig, og som på merkonomkurserne får en meget, meget vigtig opskoling, som er til uhyre nytte. Det foregår i fritiden, det foregår frivilligt – det er jo mennesker, der ønsker at blive bedre i deres job, eller som ønsker at skifte job – og de betaler oven i købet et kursusgebyr for det, og på trods af dette vokser antallet af deltagere altså på 5 år fra 53.000 til 81.000. Man må virkelig spørge: Hvad er det, vi mangler på dette felt?

Vi har et Udviklingscenter for Folkeoplysning, som i de seneste uger har fyldt bladene med beskrivelser af, hvorledes Danmark er kørt agterud i forhold til andre lande, når det gælder voksenundervisning. Sikke noget vrøvl! Jeg har aldrig hørt magen. At man vil være bekendt at skrive sådan noget. Danmark har verdensrekord med hensyn til voksenundervisning, verdensrekord med hensyn til offentlige midler på voksenundervisningsområdet.

Men det er rigtigt, at der ikke er aftalt arbejdsmarkedsordninger. Hvorfor ikke? Fordi fagbevægelsen aldrig har prioriteret det, og det kan vi jo ikke gøre for. Hvis fagbevægelsen vil prioritere uddannelsesformål under overenskomstforhandlingerne, så er den jo velkommen til det. Men det har den altså ikke gjort. Jeg mener, det er vigtigt, at man ikke skal kunne komme til Folketinget og få alt det, som man ikke gad prioritere under forhandlingerne. Det er et princip, arbejdsministeren ofte har fremholdt, og jeg synes, det er rigtigt.

Men grunden til, at fagbevægelsen ikke har gjort det, er naturligvis præcis det, jeg lige har nævnt, nemlig at vi mildest talt har en vidtstrakt voksende uddannelsessektor i Danmark især lige præcis på det felt, som de mange forslag ønsker at tilgodeses. Det er lige netop dér, vi